

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-11

Vår referens

Jessica Pettersson
Utvecklingssamordnare
jessica.pettersson@malmo.se

Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdraget med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet i svensk rätt STK-2025-1967

Sammanfattning

Naturvårdsverket fick i september 2024 i uppdrag att lämna förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet 2024/2881 i svensk rätt. Klimat- och näringslivsdepartementet remitterar här slutredovisningen av uppdraget. Förslagen innebär delvis skärpta krav jämfört med tidigare regelverk och omfattar bland annat skarpare kontroll av luftkvalitet, ett nytt modelleringsverktyg, nationell modellering, nya regionala superstationer, skarpare krav för åtgärdsprogram och tydligare regler kring tillgängliggörande av information till allmänheten. En översyn av Sveriges zonindelning för luftkvalitet redovisas också. Ärendet har internremitterats till miljönämnden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet - Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdraget med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet i svensk rätt
- Skrivelse Förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet - slutredovisning
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260323 Remiss Klimat- och näringslivsdepartementet Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdraget med förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet

- Remissvar miljönämnden
- Miljönämnden beslut 260225 § 35

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-03-23

Kommunstyrelsen 2026-04-01

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Stadskontoret, Omvärld och näringsliv

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Naturvårdsverket fick i september 2024 i uppdrag att lämna förslag till genomförande av det nya luftkvalitetsdirektivet 2024/2881 i svensk rätt. Uppdraget delredovisades i maj 2025. Klimat- och näringslivsdepartementet remitterar här slutredovisningen av uppdraget.

Luftkvalitetsdirektivet syftar till att reducera halterna av luftföroreningar för att minska de negativa effekterna på hälsa och miljö. Luftföroreningar kan bland annat orsaka andningsbesvär, hjärt- och lungsjukdomar, lungcancer samt för tidiga dödsfall. Förutom hälsoeffekter orsakar luftföroreningar också negativa effekter på miljön, exempelvis i form av skador på växter, nedsmutsning, försurning, korrosion, övergödning och klimatförändringar.

Förslag till författningsändringar och genomförande

Naturvårdsverket lämnar förslag på ändringar i miljöbalken, luftkvalitetsförordningen (2010:477), luftvårdsförordningen (2018:740), förordningen om medelstora förbränningsanläggningar (2018:471) samt förordningen om geografisk miljöinformation (2010:1770). De förändringar som föreslås behöver vara genomförda i svensk rätt enligt vad som anges i direktivet, det vill säga senast den 11 december 2026.

Luftkvalitetsdirektivet innehåller generellt sett mer ambitiösa normer och mål för luftkvalitet på medellång och lång sikt, jämfört med tidigare luftkvalitetsdirektiv, samt ökade krav på hur luftkvalitet ska kontrolleras samt hur problem ska åtgärdas.

I delredovisningen lämnade Naturvårdsverket förslag till genomförande av de delar av direktivet där det behövs ändringar i miljöbalken och förslag till ändringar i luftkvalitetsförordningen, som följer av ändringarna i miljöbalken.

Naturvårdsverket lämnar i denna skrivelse förslag på genomförande av resterande artiklar i direktivet. Förslagen innebär delvis skärpta krav jämfört med tidigare regelverk

och omfattar bland annat skarpare kontroll av luftkvalitet, ett nytt modelleringsverktyg, nationell modellering, nya regionala superstationer, skarpare krav för åtgärdsprogram och tydligare regler kring tillgängliggörande av information till allmänheten. En översyn av Sveriges zonindelning för luftkvalitet redovisas också.

Krav utöver direktivet

Vad gäller de befintliga svenska miljökvalitetsnormerna som går utöver gällande direktiv, föreslår Naturvårdsverket att dessa tas bort, förutsatt att direktivets nya dygns- och timmedelvärdesnormer för kvävedioxid och svaveldioxid, samt direktivets nya målvärdesnormer för ozon, genomförs i Sverige och börjar gälla från den 12 december 2026.

Naturvårdsverket föreslår att Sverige ska ha nya och striktare normer än vad luftkvalitetsdirektivet kräver vad gäller bly och skyldigheten för genomsnittlig exponering. Striktare krav för utvärderingströskeln för bly respektive dygnsmedelhalter av partiklar PM10 föreslås också.

Naturvårdsverket föreslår vidare att de befintliga bestämmelserna kring förebyggande luftkvalitetsstrategi behålls och anpassa till det nya direktivets krav. De kritiska nivåerna fortsätter att inkluderas i begreppet miljökvalitetsnormer, vilket innebär att överskridande av nivåerna i regel leder till krav på åtgärdsprogram. Direktivet kräver däremot inte åtgärdsprogram vid överskridande av de kritiska nivåerna.

Undantag som inte bör genomföras

Naturvårdsverket bedömer att direktivets undantag kopplade till naturliga källor (till exempel vulkanutbrott, skogsbränder och gräsbränder) och förlängning av tidsfristen för uppfyllande av miljökvalitetsnormer inte är lämpliga att genomföra i svensk lagstiftning.

Konsekvensbeskrivningar

Grundliga konsekvensbeskrivningar görs i rapporten. I vissa fall beskrivs konsekvenserna mer övergripande och kvalitativt. I andra fall beskrivs konsekvenserna mer utförligt. Det är svårt att genom rapporten utläsa om förslagen skulle medföra ökade kostnader för Malmö stads del. En viss ökad kostnad skulle dock uppstå om överskridande av gränsvärden leder till krav på upprättande av åtgärdsprogram.

Miljönämndens yttrande

Ärendet har internremitterats till miljönämnden.

Miljönämnden framför en oro gällande förslaget i rapporten att inte införa undantag från åtgärdsprogram där överskridandet av partiklar (PM10) är orsakat av naturliga källor. Enligt miljönämnden har vulkanutbrott på Island och skogsbränder som inträffat i östra Europa, Ryssland och Kanada gett utslag på samtliga mätstationer i

Skåne. Vid liknande händelser i framtiden skulle det för Malmös del kunna leda till ett överskridande av dygnsnormen för PM10 som är svår att avvärja med lokala åtgärder, menar miljönämnden.

Miljönämnden är positiv till att miljökvalitetsnormen träder i kraft 2030 och Naturvårdsverkets förslag att inte införa dispens för uppfyllandet av de nya kraven. Förslaget bedöms bidra till förbättrad folkhälsa. Miljönämnden bedömer att Naturvårdsverkets förslag om en snabbare exponeringssänkning än vad direktivet kräver, troligen kommer innebära att Skåne inte klarar det nya exponeringskravet för PM 2,5 till 2030. Detta med anledning av att den största delen av halterna i Skåne beror på intransporterade partiklar (luftföroreningar som har bildats på andra platser). Skulle ett överskridande ske så är det Naturvårdsverket som är ansvariga för ett åtgärdsprogram.

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret instämmer i miljönämndens bedömning. Med utgångspunkt i det inkomna yttrandet har stadskontoret tagit fram ett förslag till Malmö stads samlade yttrande. Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och översänder yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Micael Nord Näringslivsdirektör

Andreas Norbrant Stadsdirektör